

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Helsedirektoratet
Postboks 7000, St. Olavs plass
0130 Oslo

Deres ref.:
Vår ref.: pcl
Dato: 18.12.2008

Vedr. feil i «Håndbok om helse- og sosialtjenesten i kommunen»

Det vises til «Håndbok om helse- og sosialtjenesten i kommunen» utgitt av Helsedirektoratet og lansert av Helse- og omsorgsdepartementet på en pressekonferanse i går. Boken skal gi en oversikt over rettigheter og plikter etter helse- og sosiallovgivningen, en oversikt over de viktigste tjenestetilbudene i kommunen og hvilke prinsipper tjenestene er basert på. Boken er lagt opp i PDF-versjon på nett og skal sendes alle landets kommuner, fastleger, sykehus, NAV, frivillige organisasjoner og brukerorganisasjoner over nyttår.

I kapitlet om «Fysioterapi» på side 23 står det at

For å få dekket deler av utgifter til fysioterapi fra NAV må det foreligge en henvisning fra lege. Hvis fysioterapeuten har videreutdanning i manuell terapi og driftsavtale med kommunen, er det ikke nødvendig med henvisning fra lege.

Denne informasjonen er misvisende på to punkter:

1. Ifølge pasientrettighetsreformen som ble iverksatt 1.1.2006, kan pasienter få dekket deler av utgifter til fysioterapi når det foreligger en henvisning fra lege, kiropraktor eller manuellterapeut.
2. Bruk av betegnelsen «fysioterapeut med videreutdanning i manuellterapi» er misvisende. Ot. prp. 28 (2005-2006) Om lov om endringer i folketrygdloven og pasientrettighetsloven (Regulering av behandling hos kiropraktor og manuellterapeut) drøfter betegnelsen på «den personkretsen av fysioterapeuter som omfattes av den ordningen som denne lovproposisjonen gjelder»¹:

Både forslaget i høringsnotatet (fysioterapeut med videreutdanning i manuellterapi, vår anm.) og forslaget til Norsk Fysioterapeutforbund (fysioterapeut med master-/videreutdanning i manuellterapi, vår anm.) er benevnelser som er lite egnet i lovs og forskrifts form. Et annet moment er at en fullstendig videreutdanning i manuellterapi som leder frem til en forbundsbasert godkjenning som spesialist i manuellterapi, krever 3 års veiledet praksis utover masterstudiet ved Universitetet i Bergen. Videreutdanningsbegrepet er dermed ikke entydig. Departementet foreslår derfor av hensiktsmessighetsgrunner å bruke samme benevnelse som i forskrift om forsøksordningen, dvs. benevnelsen manuellterapeut. Det må presiseres at begrepet i denne sammenheng ikke innebærer noen beskyttet tittel. Departementet vil i forskrift definere hva benevnelsen manuellterapeut innebærer.

---

¹ Kap. 3.1.2.4, side 5

Unøyaktighetene fra direktoratet er bemerkelsesverdige. Når ikke direktoratet selv i sin håndbok evner å redegjøre presist for hvem som har henvisningsrett og heller ikke evner å redegjøre for at det er «manuellterapeuter» som har henvisningsrett, ikke [alle] fysioterapeuter med videreutdanning i manuell terapi, så understreker det behovet for at man forebygger tilsvarende forvirring blant leger, helsepersonell og pasienter.

- Vi ber om at disse feilene rettes opp gjennom et errata-ark når håndboken skal sendes ut til kommunene, fastleger, sykehus, NAV og brukerorganisasjoner.
- Vi ber også om at PDF-versjonen av boka som ligger på direktoratets hjemmeside rettes opp så snart som mulig.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Chr. Lehne', written in a cursive style.

NORSK MANUELLTERAPEUTFORENING
Peter Chr. Lehne